

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/65/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120204207
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8120204207.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: T. G., U.. XX.XX.XXXX, R. M. XXX, XXX XX M., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, IČO 31954448, so sídlom Sovietskych hrdinov 66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: VÚB Leasing, a. s., so sídlom Mlynské nivy 1, 820 05 Bratislava právne zastúpený: Beňo & partners advokátska kancelária, s. r. o., IČO 44250029, so sídlom Námestie sv. Egídia 40/93, 058 01 Poprad o primerané finančné zadostučinenie 1027,85 EUR a o určenie NZP, takto

rozhodol:

I. U r č u j e, že zmluvná podmienka nachádzajúca v Zmluve a zmluve o zabezpečení č. XXXXXXXXXX, Q. N. XX.X.XXXX v časti spôsob financovania, v znení: „náklady spojené s poskytnutím Pôžičky vo výške 1.027,85 €“

je pre svoju neprijateľnosť n e p l a t n á.

II. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 100 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

IV. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou došlou súdu dňa 06.04.2020 sa žalobca domáhal vyslovenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky a zaplata primieraného finančného zadostučinenia. Žalobca v žalobe uviedol:

1.1. Ide o Zmluvu a Zmluvu o zabezpečení č. XXXXXXXXXX, Q. N. XX.X.XXXX (ďalej len „zmluva“). Predmetom zmluvy bolo financovanie kúpy motorového vozidla v hodnote 6.999,-- eur. Pri kúpe tovaru som zaplatil akontáciu 2.799,60 eura. Zvyšná časť kúpnej ceny vo výške 4.199,40 eura bola zaplatená poskytnutým úverom.

Výška poskytnutého úveru predstavovala sumu 5.227,25 eura, s mesačnou splátkou 147,37 eura, ročnou úrokovou sadzbou 16,89 %, RPMN 16,89 %, priemernou RPMN 23,46 % a počtom splátok 48. V skutočnosti mi žalovaný poskytol len 4.199,40 eura ako doplatok kúpnej ceny a sumu vo výške 1.027,85 eura si žalovaný započítal ako náklady spojené s pôžičkou.

V časti zmluvy „Spôsob financovania“ je uvedené, že výška poskytnutého úveru predstavuje doplatok kúpnej ceny Predmetu financovania A vo výške 4.199,40 eura a náklady spojené s poskytnutím Pôžičky sú výške 1.027,85 eura. Žalovaný mi neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok. Ako súčasť formulára zmluvy nebol individuálne dojednaný a absenciou zodpovedajúceho protiplnenia, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto predstavuje

podľa § 53 ods. 1 OZ neprijateľnú podmienku. Zo zmluvy nie je možné zistiť, čo predstavuje náklady spojené s poskytnutím úveru.

Podľa bodu 70. rozsudku SD EÚ, sp. zn. C-143/13, z 26.2.2015, zmluvné podmienky musia byť v každom prípade posúdené z hľadiska ich prípadnej nekalej povahy, ak by sa malo konštatovať, že nie sú formulované jasne a zrozumiteľne.

Úver je odplätým právnym úkonom. Odplatu pri úvere, predstavujú za hlavný predmet plnenia úroky, so synonymami cena úveru, odplata za úver.

Je potom otázne, čo je v predmetnej veci cenou úveru, keď zaň má spotrebiteľ platiť úrok za poskytnutie úveru, a platiť aj nešpecifikované náklady za poskytnutie úveru. Veď aj úrok je forma poplatku za poskytnutie úveru. Ak úrok predstavuje formu odplaty, platby za poskytnutie istiny úveru, čo predstavuje dodatočná platba vo forme poplatku za náklady spojené s poskytnutím úveru? Inak povedané, ak aj úrok je platba za poskytnutý úver, aj poplatok za náklady spojené s poskytnutím úveru je platba za poskytnutý úver (nie za nejakú doplnkovú službu), aká je v skutočnosti ročná úroková sadzba a aká je skutočná výška RPMN? Ako to má spotrebiteľ zistiť a vypočítať?

Áký je účel delenia platby za poskytnutie úveru na úrok a poplatok? Ide o nekalú obchodnú prax, ako opticky znížiť percentuálne ročné vyjadrenie ceny úveru a poplatok za poskytnutie úveru uhradiť už z istiny poskytnutého úveru. Navyiac, výška istiny úveru sa navyšuje o tento poplatok, čo zväčšuje aj rozsah záväzku spotrebiteľa, ktorému je v skutočnosti poskytnutý nižší úver.

Nakoľko je vyjadrenie ceny úveru, v časti poplatku za náklady spojené s poskytnutím úveru neurčité a nezrozumiteľné, podlieha súdnej kontrole neprijateľnosti a je podľa môjho názoru neprijateľné.

Zrozumiteľná je len odplata za poskytnutie úveru, vyjadrená ročným úrokom.

Na podporu mojich tvrdení poukazujem na rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn. 18Co/109/2011, z 21.11.2012, z ktorého vyberám:

„V tomto duchu je poskytovanie úveru za stavu, že si z neho ešte pred jeho poskytnutím dodávateľ zinkasuje nejakú jeho časť v rozpore s ratio legis právnej úpravy úveru. V skutočnosti teda žalovaný poskytol úver nižší ako uvedený v zmluve a to o sumu rovnajúcu sa „splátke“ 603 Eur. Takéto úverovanie odporuje aj spotrebiteľskému právu, pretože sa spotrebiteľovi poskytuje úver na jeho ekonomické využitie v krátenej výške a úroky sa pritom počítali aj z neposkytnutých peňažných prostriedkov. Logickým výkladom významu inštitútu splátky spotrebiteľského úveru možno dospieť k záveru, že splátka prichádza do úvahy až po poskytnutí úveru. Konštrukcia o poskytnutí úveru už jeho odpísaním z účtu veriteľa neospravedlňuje záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pretože naráža na nenaplnenie ekonomického využitia predmetu úverového právneho úkonu. Splácanie úveru, ktorý nebol poskytnutý na jeho ekonomické využitie, nedáva žiadny zmysel ani logiku. Odvolací súd preto prisudzuje zmluvnej podmienke o započítaní si splátky 603 Eur v okamihu poskytnutia úveru vlastnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, pretože ako vyplýva z vyššie uvedenej definície takáto zmluvná podmienka odporuje ratio legis inštitútu úveru.“

Poplatok za náklady spojené s poskytnutím úveru nie je ničím iným, ako ďalšou nekalou praxou, na zakrytie skutočnej výšky odplaty za úver.

Vzhľadom na skutočnosť, že v prípade poskytnutia peňažných prostriedkov na základe Zmluvy žalovaným v 1/ rade ako veriteľom a dodávateľom, mne ako dlžníkovi a spotrebiteľovi, sa jedná o viazaný spotrebiteľský úver, úver mal byť výhradne určený (aj čerpaný) na financovanie konkrétneho tovaru, t.j. výlučne motorového vozidla na základe Kúpnej zmluvy. Žalovaný v 1/ rade, však nad rámec financovania ceny motorového vozidla do výšky úveru zarátal aj sumu vo výške 1.027,85 €, t.j. náklady spojené s poskytnutím úveru.

Podľa môjho názoru je započítanie nákladov spojených s poskytnutím úveru (navyše bez bližšej špecifikácie o aké náklady skutočne ide) do výšky poskytnutého úveru, nekalou praxou žalovaného v 1/ rade, ktorou dochádza k zvýšeniu poskytnutého úveru, resp. k refundácii nákladov úveru (refundácii provízie za sprostredkovanie úveru predávajúcemu motorového vozidla) na úkor spotrebiteľa.

Primerané finančné zadostučinenie požadujem vo výške 1.027,85 eura, teda o sumu, ktorú si žalovaný započítal ako náklady spojené s pôžičkou.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril nasledujúco:

2.1. Žalobca sa žalobou domáha určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky a zaplata sumy vo výške 1.027,85 € s prísl. titulom primeraného finančného zadostučinenia. Dôvod je základný účel každého sporového súdneho konania - ochrana práv žalobcu. Žiadny iný účel súdne konanie nemá. V konaní pred súdom nikdy nie je ťažiskom všeobecný záujem ale výlučne len individuálny záujem konkrétnej fyzickej alebo právnickej osoby. Aj rozhodnutia vyšších súdnych autorít - Najvyššieho súdu, Ústavného súdu, hoci majú aj všeobecnejší dosah na rozhodovanie nižších súdov, vychádzajú vždy výlučne z

individuálneho sporu o individuálna právny záujem konkrétnej osoby. V tom tkvie základný rozdiel medzi súdmi a správnymi orgánmi. Správny orgán môže z iného alebo z vlastného podnetu preskúmať dodržiavanie právnych predpisov fyzickou alebo právnickou osobou a vyvodit' patričné dôsledky. Súd takéto oprávnenie nemá. Súd skúma dodržiavanie právnych predpisov výlučne s ohľadom na namietané porušenie práva konkrétnej osoby.

Rozhodnutie súdu o neplatnosti zmluvných podmienok, ktoré žalobcovi neprináša žiadnu pozitívnu zmenu s ohľadom na výšku jeho záväzku, je rozhodnutím vydaným v rozpore s ust. § 137 psím. c) CSP. Jediné, na čom má dlžník právny záujem je výška a splatnosť jeho dlhu.

Hoci sa súčasná podoba spotrebiteľského práva sa už do značnej miery odchyľuje od súkromného práva, stále je súkromným právom a stále na spotrebiteľské právne vzťahy vzťahuje hmotnoprávny a procesný kódex súkromného práva.

Žalobca poskytnutý úver nesplácal, preto ani v prípade určenia neplatnosti zmluvnej podmienky, by mu nemohol vzniknúť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobca uhradil iba štyri splátky úveru, poslednú v roku 2011.

Určenie neplatnosti žalovanej zmluvnej podmienky by žalobcovi neprinieslo žiadny prospech. Určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky iba z dôvodu, aby bol žalobca v spore úspešný a mohol žiadať primerané finančné zadosťučinenie nemôže byť účelom súdneho konania.

Naozaj dôležité je uvedomiť si, že naliehavý právny záujem musí mať každý žalobca. V určitých prípadoch ho musí preukázať, v určitých prípadoch nemusí, ale o jeho existencii nemôže byť pochyb. Civilné súdne konanie je to totiž výlučne na to, aby chránilo konkrétne individuálne práva konkrétnych právnických a fyzických osôb. Toto je zásadný rozdiel medzi civilným súdnym konaním a správnym konaním. Predmetom správneho konania môže byť aj prevencia porušovania práva, prípadne sa nemusí týkať konkrétnych individualizovaných osôb, prípadne sa môže začať z úradnej povinnosti. V civilnom súdnom konaní to možné nie je. Prax všeobecných súdov v oblasti ochrany spotrebiteľa dospela k presne opačnému výsledku. Súdny začali poskytovať súdnu ochranu právam, ktoré nikdy neboli reálne porušené. Súdny začali poskytovať ochranu aj pred hypotetickým porušením práva, teda vyslovovaním neplatnosti zmluvných ustanovení zabraňovať, aby v budúcnosti došlo k ich použitiu.

Súdna prax dospela až do štádia, kedy združenia na ochranu spotrebiteľov aktívne vyhľadávajú spotrebiteľov a podávajú v ich mene žaloby o určenie neplatnosti čohokoľvek, čo je napísané v zmluve v očakávaní priznania finančného zadosťučinenia a súdnych trov.

Žalovaný na základe vyššie uvedeného žiada žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov konania.

3. Súd na pojednávaní konanom dňa 15.06.2020 vykonal dokazovanie listinami tvoriacimi súdny spis a zistil nasledujúce:

3.1. Žalobca a žalovaný uzavreli dňa 11.06.2011 Zmluvu a Zmluvu o zabezpečení nadväzujúcu na zmluvu o kúpe motorového vozidla žalobcom uzavretú v rovnaký deň. V zmysle zmluvy, časti: Spôsob financovania žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 5227,25 € tak, že suma 4199,4 € predstavuje kúpnu cenu predmetu financovania - vozidla a suma 1027,85 € predstavuje náklady spojené s poskytnutím pôžičky.

3.2. Z prehľadu splátok úveru vyplýva, že žalobca zaplatil iba 5 splátok (2 x 147,37 € a 3 x 151,64 €). Následne mu vozidlo bolo odobrané, predané a výťažok použitý na úhradu dlhu.

4. Pri svojom rozhodovaní vychádzal súd z nasledujúcich právnych predpisov a úvah:

4.1. Podľa § 53 ods.1 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.5 OZ - Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 298 ods.1 C.s.p. - Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

Podľa § 298 ods.2 C.s.p. - Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu

neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Zoznam neprijateľných zmluvných podmienok uvedených v § 53 ods.4 OZ je zoznamom demonštratívnym. Súd je teda oprávnený vyhlásiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku akékoľvek zmluvné ustanovenie (okrem ustanovení kopírujúcich ustanovenie zákonné).

5. Podľa NS SR sp. zn. 6Cdo/19/2018 - Žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) C. s. p. (predtým v zmysle § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku). K tomuto právnomu záveru dospel aktuálne najvyšší súd už v rozhodnutí z 28. februára 2019 sp. zn. 6 Cdo 127/2017, v ktorom uviedol, že ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Vychádza totiž z predpokladu, že dodávateľ porušuje svoju povinnosť nepoužívať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Je založená na protiprávnom konaní dodávateľa voči spotrebiteľovi. Kladným rozhodnutím o takejto žalobe sa priamo nedeklaruje (ne)existencia práva, ale sa deklaruje existencia nečestnej podmienky, ktorá je v spotrebiteľskej zmluve od jej vzniku. Možno ju uplatniť len v prípade spotrebiteľskej zmluvy a odlišným je aj účel, ktorému má slúžiť (jej cieľom je zabrániť používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky).

5.1. Žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nie je časovo limitovaná. Zároveň môže byť podaná aj po zániku zmluvného vzťahu, pretože kladné rozhodnutie by malo zabrániť dodávateľovi takéto zmluvné podmienky opätovne použiť v nových zmluvách alebo sa na takéto zmluvné podmienky odvolávať v zmluvných vzťahoch, ktoré sú ešte „živé“, napr. z dôvodu nesplatenia úveru a pod.

6. Podľa rozhodnutia SDEÚ zn. C - 26/13:

68 Z toho vyplýva, že táto požiadavka jasného a zrozumiteľného formulovania sa uplatňuje v každom prípade, vrátane toho, keď sa na podmienku vzťahuje článok 4 ods. 2 smernice 93/13, a teda nepodlieha posúdeniu svojej nekalej povahy uvedenému v článku 3 ods. 1 tejto smernice.

69 Z toho tiež vyplýva, že táto požiadavka, ako je uvedená v článku 4 ods. 2 smernice 93/13, má rovnaký obsah ako požiadavka uvedená v článku 5 tejto smernice.

70 Pritom pokiaľ ide tento článok 5, Súdny dvor už rozhodol, že informácie pred uzavretím zmluvy o zmluvných podmienkach a dôsledkoch tohto uzavretia majú zásadný význam pre spotrebiteľa. Najmä na základe týchto informácií sa tento spotrebiteľ rozhoduje, či sa chce zmluvne zaviazat podnikateľovi v súlade s podmienkami, ktoré tento podnikateľ vopred pripravil (pozri rozsudok RWE Vertrieb, EU:C:2013:180, bod 44).

71 Požiadavka transparentnosti zmluvných podmienok stanovená smernicou 93/13 by teda nemala byť obmedzená len na ich zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska.

Podľa rozhodnutia SDEÚ zn. C - 421/14:

59 Pri otázke, či podmienka spôsobuje „značnú nerovnováhu“ v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy na škodu spotrebiteľa, treba predovšetkým zohľadniť právne predpisy uplatňované vo vnútroštátnom práve v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami v tomto zmysle. Na základe takejto porovnávacej analýzy môže vnútroštátny súd posúdiť, či a prípadne do akej miery je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Rovnako sa zdá, že na tieto účely je relevantné preskúmať právne postavenie uvedeného spotrebiteľa z hľadiska prostriedkov, ktoré má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok (rozsudok zo 14. marca 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, bod 68).

60 Pokiaľ ide o otázku, za akých okolností dôjde k takejto nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery“, treba konštatovať, že vzhľadom na šestnásté odôvodnenie smernice 93/13 vnútroštátny súd má na tento účel preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s takouto podmienkou po individuálnom dojednaní (rozsudok zo 14. marca 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, bod 69).

Podľa rozhodnutia SDEÚ zn. 621/17:

43 Je pravda, že z judikatúry uvedenej v bode 37 tohto rozsudku nevyplýva, že veriteľ je povinný v dotknutej zmluve podrobne špecifikovať povahu všetkých služieb, ktoré poskytuje ako protihodnotu poplatkov stanovených v jednej alebo viacerých zmluvných podmienkach. Vzhľadom na ochranu, ktorú má smernica 93/13 poskytovať spotrebiteľovi z dôvodu, že sa nachádza v znevýhodnenom postavení voči predajcovi alebo dodávateľovi, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, je však dôležité, aby povaha skutočne poskytnutých služieb mohla byť rozumne pochopená alebo vyvedená zo zmluvy posudzovanej ako celok. Okrem toho spotrebiteľ musí byť schopný overiť, že sa rôzne poplatky alebo služby, za ktoré sa poplatky platia, neprekrývajú.

54 V tejto súvislosti, ako bolo pripomenuté v bode 43 tohto rozsudku, skutočnosť, že služby poskytované ako protihodnota poplatkov za správu a poplatku za poskytnutie úveru nie sú podrobne špecifikované, neznamena, že s tým súvisiace podmienky nezodpovedajú požiadavke transparentnosti uvedenej v článku 4 ods. 2 a článku 5 smernice 93/13, pokiaľ povahu skutočne poskytnutých služieb možno rozumne pochopiť alebo vyvodiť zo zmluvy posudzovanej ako celok.

55 Pokiaľ ide o otázku, či podmienky, o ktoré ide vo veci samej, vytvárajú v rozpore s požiadavkou dobrej viery značnú nerovnováhu na úkor spotrebiteľa, treba usúdiť, ako to vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, že výber poplatkov za správu a poplatku za poskytnutie úveru je upravený vo vnútroštátnom práve. Pokiaľ služby poskytované ako protihodnota patria primerane pod plnenia uskutočnené v rámci správy alebo poskytnutia úveru, alebo pokiaľ sumy, ktoré znáša spotrebiteľ na základe uvedených poplatkov a poplatku, nie sú neprimerané vo vzťahu k výške úveru, nezdá sa s výhradou overenia vnútroštátnym súdom, že tieto podmienky nepriaznivo ovplyvňujú právne postavenie spotrebiteľa, ako ho upravuje vnútroštátne právo. Vnútroštátnemu súdu okrem toho prináleží zohľadniť účinok ostatných zmluvných podmienok, a to s cieľom určiť, či uvedené podmienky vytvárajú značnú nerovnováhu na úkor dlžníka.

7. Pri napádanej zmluvnej podmienke tak súd vychádzal z toho, že na rozdiel od poplatku za poskytnutie úveru (ktorý podľa súdu okrem úrokov tvorí druhú časť ceny úveru), tak formulácia náklady spojené s poskytnutím Pôžičky vo výške 1027,85 € neumožňuje ani v hrubých rysoch (a to aj s prihliadnutím na celé znenie zmluvy) urobiť si obraz o tom, čo tieto náklady predstavujú a prečo ich výška predstavuje cca 20% z poskytnutej sumy úveru. Vzhľadom na uvedené ide o zmluvnú podmienku neurčitú, čím spôsobuje ako záväzok spotrebiteľa hrubú nerovnováhu v jeho neprospech. Možno teda tvrdiť, že v prípade jej individuálneho dojednaní by s ňou spotrebiteľ nesúhlasil, keďže by navyšovala jeho úver o sumu, ktorú nemôže pre svoje potreby použiť, pričom ide o sumu neznámeho účelu.

Primerané finančné zadostučinenie.

8. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013 - Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013 - Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

8.1. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé čo i len privodiť ujmu spotrebiteľovi.

8.2. Pri výklade § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. treba akcentovať, že súčasné znenie § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. a zakladá nárok na finančné zadostučinenie už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bez toho, žeby sa vyžadovala, čo len potenciálna ujma. Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu

postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita. Týmto je daná aj odpoveď na argumentáciu žalovaného, ktorej podstata spočíva v tvrdení, že právo na primerané finančné zadosťučinenie dané až „vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak“. Podľa názoru súdu dotknuté zákonné ustanovenie žiadnu takúto podmienku nestanovuje a naopak dovŕšuje sa ním ochrana spotrebiteľa v dodávateľom spôsobenom závadnom spotrebiteľskom vzťahu

8.3. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú (v zmysle, že ho má postihovať a nie v zmysle navýšenia sumy primeraného finančného zadosťučinenia) tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

8.4. Pokiaľ ide o výšku priznaného finančného zadosťučinenia, súdu je známe, že táto pri vyhlásení neprijateľnosti zmluvnej podmienky predstavuje cca 100 € - 150 €, čo pri neexistencii osobitných okolností (úspešná žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia a pod.) treba považovať za sumu dostatočnú. Okolnosti, ktoré nemožno zohľadniť vzhľadom na znenie § 3 ods.1 ZoOS (arg. má právo na primerané finančné zadosťučinenie), pri základe nároku na primerané finančné zadosťučinenie, však možno zohľadniť pri určení jeho výšky. Súd teda musel brať do úvahy aj to, že primerané finančné zadosťučinenie nemá byť spôsobom obohatenia sa spotrebiteľa neplniaceho ani svoju základnú povinnosť a to vrátiť poskytnutý úver, čo len v jeho istine, pričom v prejednávanej veci išlo práve o takéhoto spotrebiteľa. Vzhľadom na posúdenie súdu známych okolností prejednávanej veci, považuje tento za dostatočné primerané finančné zadosťučinenie, sumu vo výške 100 €.

Spoločné rozhodnutie o neprijateľnej zmluvnej podmienke a primeranom finančnom zadosťučinení

9. Vo vzťahu k priznaniu peňažného zadosťučinenia je súdu známe, že právna prax nie je jednotná pri posudzovaní § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. a teda, či jeho formulácia „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi“, znamená, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti je nevyhnuté rozumieť deklaráciu tohto stavu právoplatným rozsudkom.

9.1. Podľa procesného súdu z ustanovenia § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. požiadavka právoplatného deklarovania práv spotrebiteľa ako podmienka uplatnenia nároku na finančné zadosťučinenie neplynie.

9.2. Súd ako na čiastočne možnú paralelu poukazuje na vzťah rozhodovania o neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhrady mzdy. Uvedený vzťah bol rozobratý napr. v rozhodnutí NS SR sp. zn. 1Cdo/116/2008 - „Zamestnanec, ktorý sa domáha na súde určenia, že rozviazanie pracovného pomeru je neplatné, môže v žalobe zároveň (súčasne) uplatniť aj nárok na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru (porovnaj napr. R 36/1979). Prisúdenie tohto nároku však nie je možné skôr, než súd rozhodol o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru (uvedené rozhodnutie o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru predstavuje nevyhnutnú podmienku, bez splnenia ktorej nie je možné rozhodnúť o nároku na náhradu mzdy). Súd v takom prípade spravidla rozhodne v rozsudku nielen o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru, ale aj o uplatnenej náhrade mzdy (od výroku o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru je výrok o náhrade mzdy závislý, porovnaj R 1/1975). Ak je to účelné, môže súd najskôr rozhodnúť o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru a následne (po právoplatnosti takéhoto rozhodnutia) rozhodnúť o nároku na náhradu mzdy (porovnaj § 152 ods. 2 druhá veta O.s.p.). Nárok na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru môže však zamestnanec uplatniť nielen súčasne so žalobou o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru, ale aj neskôr - s rizikom prípadného úspešného namietania premlčania takéhoto nároku žalovaným (porovnaj dôvody v R 8/2003). Pre tento hroziaci nepriaznivý dôsledok pre žalobcu (porovnaj § 262 ods. 1 prvá veta Zák. práce) sa neodporúča neuvážene dlho vyčkávať s uplatnením tohto peňažného nároku na súde, napr. až dovtedy, kým bude právoplatne rozhodnuté o žalobe o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru. Možnosť uplatnenia tohto nároku nijako teda neobmedzuje skutočnosť, že v tom čase ešte o žalobe o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru nie je rozhodnuté.“

9.3. Súd nevidí racionálny dôvod, prečo by spotrebiteľ mal najprv podstúpiť často niekoľkoročné súdne konanie o určení porušenia jeho práv a až následne po jeho právoplatnom úspešnom skončení podávať ďalšiu žalobu o primerané finančné zadosťučinenie (ďalej len PFZ). Rozsudok o porušení

práv spotrebiteľa je síce podmienkou pre rozhodovanie o PFZ, ale súd o ňom môže rozhodnúť spolu s rozhodnutím o tomto porušení. V prípade podaného odvolania by tak odvolací súd v prípade, ak by zrušoval výrok o porušení práv spotrebiteľa (alebo by ho zmenil na zamietnutie žaloby), vždy ako závislý výrok zrušil aj výrok o PFZ (alebo by ho zmenil tiež na zamietnutie žaloby).

9.4. Napr. KS v Žiline vo veciach sp. zn. 11Co/159/2015, 7 Co/477/2014, 7Co/127/2013, 21Co/20/2013, KS v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 13Co/31/2013, 41Cob/19/2012, 13Co/253/2016, KS v Prešove vo veci sp. zn. 14Co/110/2013 nemal problém s tým, že okresné sudy ako sudy prvostupňové rozhodli o PFZ spolu s rozhodnutím vo veci porušenia práv spotrebiteľa.

9.5. Vo veci KS v Prešove okresný súd jedným rozsudkom rozhodol a) o povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie, b) o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a c) o PFZ.

9.6. Rovnako aj doc. JUDr. Kristián Csach vo svojej monografii Štandardné zmluvy na str. 240 zastáva názor, že vyššie uvedené nároky môžu byť uplatňované jednou žalobou.

9.7. Pre záver zaujatý procesným súdom je podstatný ešte jeden argument. Podľa § 298 ods.2 C.s.p. - Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

9.8. Ustanovenie § 298 ods.2 C.s.p. je ustanovením prijatým po účinnosti § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. Súd je teda presvedčený, že toto ustanovenie treba použiť ako výkladové pravidlo vo vzťahu k skôr prijatému ustanoveniu § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. tak, že deklarácia porušenia práva spotrebiteľa alebo povinnosti dodávateľa v spotrebiteľskom vzťahu síce pre úspešné uplatnenie PFZ vykonaná byť musí, avšak nie právoplatne.

10. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

10.1. Žalobca v konaní plne úspešný (v konaní kde výška plnenia závisí od úvahy súdu je úspechom úspech v základe nároku) má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.